

LISTER.

Izgnanci.

(Povest iz prvih časov križanstva.)

(Dalje.)

„Kako se Ti zahvaljujem, Jezus Kristus, Ti Sin božji, za to uro! Pogledaj, te otroke, katere si mi Ti dal — v krstu prerojene dvakrat dal, darujem jih Tebi, — čist, neomadeževan dar. V nedolžnosti sem Ti jih ohranila; oh, pripusti materi, da Ti jih pripelje kot nedolžne in čiste neveste! — Toda okrepečaj slabotno srce, ko bode rabljeva roka odtrgala 3 rože pred materinimi očmi, da ostanem stanovitna, kakor mati Makabejcev.“

S temi besedami je zaznamovala Sofija čela svojih treh hčerk in tudi svoje lastno čelo s svetim znamenjem križa kot znak daritve za mučeniško smrt. Potem so odšle skupno z verande v spodnje sobe palače, da so še zvečer pripravile vse potrebno za povratek v Rim.

Osmo poglavje.

V ječi.

Ko je Florencija v pretečenem septembru hitela v Rim, zvedevši o uničujočem udarcu, kateri je zadela senatorja, ni našla tam več svojega očeta; bil je že — ni mogla izvedeti kam — odpeljan v pregnanstvo. Mlajše brate in sestre je bila vzela teta in tam je našla za sedaj tudi ona svoje zavetišče.

Z redko srčnostjo je prenašala deklica težko nesrečo; vse njene skrbi smatrajo njeni bratje in sestre za poizvedovanje, kje je oče. Nje ihtenje in jokanje omehtča nekega starega prijatelja njene hiše, da povprašuje za njim v numidijskih kamnolomih, v srebrnih rudnikih v Spaniji, v egiptovskih porfiridomih, v kovinskih rudnikih na Grškem; mesec za mesecem mine, vsako prizadevanje je zastoj. Poostreni zaukazi cesarjevi, katere smo že omenili, so za dvakrat potezili iskanje.

Na pisma, katera je pisala Florencija Kristinu v Puteole, njegovemu sinu in drugim znancem, da bi bisere, obleko in dragocenosti dobila nazaj, ki jih je v naglem odhodu pustila, ni bilo odgovora. Po prvih tednih razburjenja pridejo dnevi mirnega premišljevanja. Samotne urice, v katerih je ostala Florencija za oni čas, ki je bil pred omamio veselja v Bojih, in kakor bi se temu branila in izvijala, vedno bolj živo je prihajala podoba nekdanjega njenega ljubljence iz temne preteklosti pred njo.

Pa če jo je nekdanj misel na Faustina med trpinčenjem njenega očeta vsodbujala k junaški stanovitnosti, jo je potiskala sedaj ta misel v sramoto in kes; kako grdo mu je prelomila obljubo! Pa tudi na Hipolita mora vedno misliti, na sužnja, ki je s tako udanostjo sebe za ubogega izganca — njenega ženina — žrtvoval. Zastonj skuša sebe potolažiti, da sta vendar že oba podlegla svoji muki in da je smrt vsako vez med njo in njima prerezala. Nek notranji glas ji je vedno na novo zatrjeval, da še živita, da se je še Faustina z vso ljubeznijo oklepa in da bo našla v tej ljubezni moč za težave, Hipolit pa da prenaša z nepremagljivo zvestobo težave svojega gospoda.

Florentina je vprašala s posredovanjem Fabiana, če ima poročilo o vseh vjetnikih. Zadržala poročila so bila od pomladi in tajna izprememba, katere se je Fabian poslužil, jo je privedla do spoznanja, da je postal njen ljubljenec kristjan.

„On je dobil čudno zdravilo po svojem sužnju Hipolitu, ki ga v vsakem trpljenju vzdržuje“, tako je

rekel Fabian. Kako blizu je bila tudi ona dosegi zdravila, ki naj bi sedaj njeno srce vsodbujalo, pa v vrtincu veselja in življanja je vse izgubila.

In take urice premišljevanja so se zbirale vedno česše pri Florentini in vedno medlejša senca je padala na njeno dušo. Ponovno je stopal nek notranji glas v ospredje, da bi storila junaški korak ter šla k Fabianu, da bi mu vse, vse razodela; ona je čutila, da bi ji to prineslo tolažbo in olajšavo. — „Jutri ga poiščem“, je dejala sama pri sebi; toda naslednji dan ji je ravno tako zmanjkalo poguma k temu, kakor prejšnji dan.

Če bi bila šla, bi bila dobila pri Fabianu novih poročil iz sardinskih rudnikov, ker se je večkrat posrečilo s podkupljenjem straže in uradnikov, z ujetniki priti v dotiko.

Ona bi bila še prej odšla k Fabianu, če bi bila slutila, kakšna nova nesreča da stoji pred njenim pragom, da bi ji zadala udarec, hujšega, kakor ga je sedaj prenašala.

Avrelj Sempronij in še manj njegov sin Marko ni pozabil, s kakšno hladnostjo je Florentina njuno ponudbo odklonila. Marko tem manj, ker je sramota pri njegovih prijateljih in podvojena stiska njegovih, za nekaj časa potolaženih upnikov izzivala njegovo nevoljo in jezo vedno na novo. Strašno nesrečo, katera je zadela Florencijo in njeno družino, je pozdravil s surovo škodoželjnostjo; bil bi vendar en del premoženja rešen, če bi ga bila deklica omožila. Zdej je pa državna blagajna vzela vse. Ko pa je Marko izvedel od nekega prijatelja, katerega je bil obiskal v Neapolju, da je Florentina manj nedostopno vsprejela poklonitev Kristina ter njegovo sestro z dragocenostmi obdarila, se je spremenil njegov srd v neogasiljivo sovraštvo. Florencij je enkrat nekaj nepremišljenega izustil, na kar se je Marko sedaj spomnil in iz česar je mogel sumiti, da je Florentina skrivaj kristjanka. Kateri oziri naj ga sedaj zadržujejo, jo ovditi kot privrženko te, tako strogo prepovedane vere.

Nekega dne, bilo je v sredi meseca novembra, odpelje Florentino cesarski sodnijski sluga iz stanovanja njene tete na trg pred sodišče prefekta.

Na sodnikovo vprašanje je odgovorila, da ni bila nikdar kristjanka in da je že davno ostavila nagle zveze s to zaničevano družbo. Toda sedaj jo zatoži Marko iz sovraštva in zaničevanja tako, da mora deklico gotovo spraviti v zapor: Florentina si je pridržala en del zaplenjenega premoženja svojega očeta; pri nekem Kvintinu v Puteoli so skriti zakladi.

Pri cesarjevi lakomnosti ni moglo biti hujšega prestopka. Tako je bil torej sodnik primoran, se za tožbo zavzeti in ker je morala Florentina le priznati, da je pustila okraske in dragocenosti v Puteolih, je natančnejša preiskava zahtevala, da je zatožnica zaprta.

Kraj, kamor so jo peljali, je bila ena največjih temnic marmentinskih ječ, v katerih je bila že cela množica ujetnic. Med njimi je bila tudi Sofija s svojimi hčerkami; še-le pred par dnevi so bile zaradi svojega krščanskega izpovedanja zatožene in po prvem zaslišanju tu sem odvedene.

Ko so se vrata za Florentino zapahnila, je bila nesrečnica blizu obupanja. „More li“, je klicala in si mela jokaje roke, „more li usoda več žalosti nakopiti na slabotnega dekleta? Da bi bila vsaj izpovedala, da sem kristjana; potem bi me bila smrt rešila vsega trpljenja.“

Zadržna izjava je morala vzbuditi pozornost kristjanskih soujetnic. Jeli bila deklica verna, ki je pa

pred sodnim stolom slaba postala in zatajila svojega Boga? Pa iz njenih besed zveni kes in če ima cerkev oblast, ji grehe odvezati, potem ima krivičnica sama priložnost, v drugem izpovedanju storjeno zopet dobro narediti.

„O ne“, odgovori Florentina, ki jo je skušala Sofija, kažoč na to, potolažiti, „jaz nisem kristjana in če sem enkrat tudi mislila na Kristusa verjeti, hočem sedaj manj kakor kdaj o njem vedeti.“

„Pričakuješ li“, reče žena, „več pomoči od tvojih bogov?“

„Od bogov? Jupiter in drugi nebesčani so punčice in igrače, vkatere sem res verovala v mladosti.“

„Te je torej trpljenje in nesreča spravila ob vsako vero? Ubogo dete, tako si vrgla motno svetilko zmote od sebe in vendar nisi prišla svetle baklje resnice, ki bi ti svetila v noči otožnosti in tako stojiš sedaj v globokejši, obupnejši temi.“

„Iz katere me vsaj kmalu reši smrt“, govori Florentina z zamolklim, trmastim glasom.

Sofija je spoznala, da je pri ubožici versko nagnjenje še brezuspešno; pa kristjanski ujetniki so pričakovali na noč obisk škofa Fabiana in ta bo, tako upa žena, z glasom dobrega pastirja govoril na srce nesrečnice.

Tako se je odstranila in Florentina se potopi v temno premišljevanje v svojem neizrekljivem trpljenju. Pa malo pozneje so zvenela imena na njeno uho iz pogovarjanja med ženami, katera so ji vzbujala pozornost. Ni li imenovala matrona imena Hipolit v zvezi s Poncijanomom?

Nehote je poslušala Florentina.

Žene so govorile med seboj o smrti obeh mučencov, o katerih je mogla Sofija drugim sovjetnicam natančneje poročati, ker so še-le pred nekaterimi dnevi prišla natančnejša poročila iz Sardinije. Florentina poslušala vedno bolj napeto pripovedovanje; ona ni mogla več dvomiti, da se govori o smrti njenega dragega sužnja in da je govor o smrti starčkov, s katerim je bil obsojen njen ženin v rudokope.

Tresoč se vsled razburjenosti nagovori končno matrono: „Veš tudi kaj o usodi nekega Faustina, ki je bil obenem s Poncijanom obsojen?“

„Jaz mislim, da sem slišala tudi to fme. Naj malo pomislim! — Seveda, Faustina je oba pokopal, on in senator Florencij.“

„Mojo oče! Mojo oče?“ vskliska deklica in se zgardi od žalosti in veselja potrta matroni v naročje.

„O, pripoveduj mi vse, kar veš o njem“, ihti Florentina. „Pred meseci sem ga zastonj dala iskati po celem svetu, da bi izvedela, kam da je izgnan.“

Polne živega zanimanja se kopicijo druge vjetnice zraven; žena pa je stisnila z materinsko ljubeznijo devico v svoje roke in zaklicala: „Tako je morala biti hčerka peljana semkaj, da je zvedela o svojem očetu! Potrpi do te noči; naš častiti oče, škof Fabianus, ti bo natančneje vse mogel poročati.“

Pri izgovoritvi tega imena popade kakor temna senca Florentino lice. Sofija je to zapazila in govori z nežno hrabrostjo: „Si poznala ti prej Fabiana? Mogoče je bil on tisti, ki te je poučeval v krščanstvu. Potem bodi dobre volje, moje dete; v njem boš našla ljubeznivega zdravnika, ki ti bo ozdravil boleče rane, ne da bi ti storil kaj huđega.“

„Kako dobra si mi, blaga žena! Da, on je bil, katerega besede me junačijo v uri hudih bojev. Pa od takrat...! O, tega propada, katerega sem napravila sama v svoji lahkomišelnosti, ne more nihče premostiti.“

(Dalje prih.)

Iz celega sveta.

Ministra je hotel zapreti. Ogrski pravosodni minister dr. Baloh je podoben novj metli, ki dobro pometa, ali pa bi vsaj rada dobro pometala. Ta mož uporablja letošnje poletje, mesto da bi vžival običajne počitnice, za to, da nadzoruje posamezna sodišča. Novi mož pa svojega obiska sodnijam ne nanašja naprej, kakor to storijo drugi ministri, da bi se jih častno sprejelo, ampak Baloh pride nenadoma in tako neljubo presenečeni marsikaterega sodnika. Nedavno pa je ob neki taki priliki bil tudi minister zelo neljubo presenečen. Nekega dne zgodaj v jutru je minister vstopil v borno sodnijsko „palačo“ v nekem majhnem mestu. V pisarnah je vladala velika samota in še le po daljšem času je našel minister nekega slugo, ki je z vso strogostjo in natančnostjo pometal sobane in se kratkočasil s tlačanjem svoje pipe. Precej osorno je sluga nahrulil starega gospoda, kaj da ima opraviti v teh svetih prostorih. Minister mu je samozavestno odgovoril: „Jaz sem minister Baloh!“ Sluga se je gospodu na to le hudomušno nasmejal. Stari sluga, ki je že nad 30 let pometal sodnijske prostore in še nikdar v svojem življenju ni videl živega pravosodnega ministra, je bil prepričan, da ima pred seboj gosposkega goljufa in ga je pozval, naj takoj brez obotavljanja zapusti sodnijo. Minister mu je zopet odgovoril: „Jaz sem minister Baloh!“ Sluga pa je zavpil: „Jaz pa sem minister Tisa!“ in poklical je žandarja, da naj predrzneza vsiljivca prime in zapre. K sreči je prišel v tem času v urad nek uradnik, ki je ministra spoznal in ga rešil, da ga res niso zaprli.

Nemško nasilje v poljski cerkvi. Nemška nasilnost napram Slovanom ne pozna že nobene meje več. Ni ji svet cerkvenih prag, niti družinski prag. V poljski cerkvi v Berlinu je hotela položiti neka deputacija vpricho več tisoč navzočih na spomenik poljske

ga pisatelja venec, okrašen s trakovi poljske barve. Za to so izvedeli Nemci in so poslali nemudoma v cerkev policaja s pikelhaubo, ki se je vstopil pred altar in zabranil položiti na spomenik poljski venec. Med množico je nastal silen hrup in le resnim opominom treznih voditeljev poljskih se ima stražnik zavaljil, da ni letel skozi okno iz cerkve. Ko se je množica nekoliko pomirila, se je umaknila iz cerkve med klici ogorčenja nad nemško surovino, češ, še v cerkvi uprizarjate nasilja. Zunaj cerkve je čakal demonstrante močan oddelek stražnikov in vojaštva, ki pa niso imeli nobenega opravka, kajti razžaljeni Poljaki so se razšli mirno domov. Popoldne so se zbrali demonstrantje zopet v cerkvi in pred cerkvijo. Prišlo je do par spopadov med demonstranti, pri katerih je aretirala policija okoli 20 oseb, med njimi je bilo tudi več dam odličnih poljskih rodbin.

Zverinski roparski umor v Bukovini. V Cervnavki sta vlomila dva roparja v hišo vdove Koropecki. Ko se jima ustavi 9letni vdovin sin Jurij, popade en ropar sekiro in odseka dečku glavo. Roparja sta nato pobegnila. Dognali so, da sta roparja brata Jurij iz Allasz Mottok. Zaprli so ju v občinski zapor, a sta iz njega ušla. Allasz Mottok se je že drugi dan vrnil in se sam javil sodišču, Jurija Mottoka so pa prijeli v nekem gozdu, kjer se je skrival.

Lek za blaznost. Pariški zdravnik Toulouse je iznašil sredstvo, ki bo napravilo v psihiatriji (zdravilstvu zoper blaznost) ogromen prevrat. Ker je prepričan, da je blaznost večidel posledica prevelikega telesnega in duševnega napora, je napravil na nekaterih umobolnih poizkuse s kisikovimi injekcijami (vbrizganjem). Uspeh je bil nepričakovan: stanje umobolnih se je naglo izboljšalo in v kratkem času so bili odpušteni iz blaznice.

V sanjah je videla umirati mater. V Padovi na Italijanskem se je sanjalo neki gospej, ki je rojena Tržačanka, da je padla njena mati, ki je živela v Tr-

stu pri drugih ljudeh, z okna in se ubila. Gospa se je prebudila v težkem snu in je tresoč se povedala možu o dogodku, ki ga je videla v spanju. Mož se je nekoliko smejal ženinim sanjam, slednjič pa ji je vendar dovolil, da sme v Trst k materi, ki je gotovo zdrava kakor riba v vodi. Gospa je res odpotovala in v Trstu je izvedela, da je mati ono noč umrla. Lahko si je misliti žalost hčerke, kateri niso bili ničesar javili o smrti, ker je starka nekam založila svoj naslov. Čudne sanje!

Nedolžna žalost. Mojster: „France, zakaj pa jokaš? Ali se ti toži po domu?“ — Vajenec: „Oh, ne, mojster! Le zato jokam, ker so za tako majhen košček mesa, kakor ga imam na krožniku, ubili vola!“

Zadavil se. Mati: „Pomagajte, pomagajte, žane je požrl dvajsetico!“ — Oče: „Moj Bog! Pa tudi vpiješ, kakor da bi bil požrl 20 kron!“

Serravallovo
železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlikava in častni diplom k zlati kolajni ::
Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvaliscente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izoboren okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra 4 K 2.60 in po 1 liter 4 K 4.80.